

Bến Mê

Liêu trai truyện của Sao Khuê

*Thuyền mê sao chưa về bến giác
Còn chờ chi nữa một kiếp sau....*

- Bạch thầy, thầy đi đường xa mệt, xin thầy hãy vào nghỉ ngơi. Từ nay xin thầy lưu lại nơi đây với chúng con, thầy tuổi già sức yếu, sống một mình trên núi cao thật không tiện chút nào.

Sư cụ vui vẻ nhìn người đệ tử mà cụ đã cứu mang từ ngày còn nhỏ, từ lúc mới oa oa trong cái bọc giẻ rách nằm bên lề đường:

- Để từ từ rồi thầy tính, ở đâu quen đó con ạ. Thầy về đây cũng có nhiều chuyện bàn với con, nhưng để đến sáng mai, bây giờ thầy lên điện đọc kinh, lạy Phật...

Sư bác lui vào hậu viện sau khi cùng sư cụ đọc kinh. Đường xa mệt mỏi nên sư cụ ngủ dễ dàng... Cửa phòng chợt cọt kẹt, rồi có một người đàn ông bước vào. Người này quỳ bên giường sư cụ, nét mặt rầu rầu, chân tay râu tóc dường như bị cháy xém, miệng nồng nặc mùi rượu:

- Thưa thầy, vợ chồng con bấy lâu nay được thầy cho tá túc, ơn cao chưa trả mà hôm nay lại làm cháy nhà chùa thật con ân hận quá, chung quy cũng tại con vợ lẳng lơ của con. Con biết thế nào nó cũng đến đây đổ tội cho con, nên con ráng đến trước để xin thầy đừng tin nó, cái con đàn bà lẳng mạn học thói văn chương rồi chê chồng cục súc vũ phu. Mà cũng tại cái thằng em họ phản bội của con. Con nể chú thím con cho nó trọ học ai ngờ học không lo học, nó dùng ba cái câu văn thơ mà quyến rũ chị dâu. Hai đứa chúng nó đáng bỏ vạc dầu. Con sẽ đi kiện chúng nó... Kính thầy con đi đây...

Sư cụ còn bàng hoàng thì cửa lại mở, một người thư sinh nho nhã cúi đầu chào:

- Bạch thầy, tuy chẳng phải chính tay con làm cháy, nhưng ngẫm cho cùng cũng có phần lỗi của con. Con đã không giữ được mình. Than ôi, đã không trị nổi thân mình thì còn mong gì tề gia trị quốc, nên nay con chết đi quả là xứng đáng. Con chỉ ân hận có một điều nên con đến mong thầy dạy bảo.

- Nhưng ông là ai? Và chuyện gì đã xảy ra chứ, lúc này cũng có một người đàn ông vào đây than phiền, tôi chẳng hiểu gì cả.

- Ô , thưa thầy thứ lỗi, chúng con nguyên đã ở đậu trong chùa đã lâu...

- Chùa chỉ có một mình. Tôi đâu có cho ai ở đậu bao giờ?

- Bạch sư cụ, chúng con thật ra không phải là người. Sư cụ có nhớ đôi sóc xám mà sư cụ vẫn cho ăn.

- Vậy ra ông đây là sóc?

- Thưa phải. Chúng con là sóc đã tu luyện nhiều năm. Anh chị họ của con đã tá túc tại chùa từ trước, riêng con mới chỉ đến ở chùa khoảng hai năm nay.

- Ờ phải, lúc đầu chỉ có hai rồi sau ba con ...

- Dạ thưa chính thế. Anh chị họ của con nhận cho con đến trọ học hai năm nay - rồi chàng vô đầu - anh con thì vốn tính tình hơi lỗ mãng, chỉ chuyên đi săn bắn trong rừng, rảnh rỗi lại cùng bạn bè tụ họp lai rai. Chị dâu họ con, trái lại lúc còn khuê nữ có theo đòi bút nghiên, văn cũng hay, chữ cũng tốt, tính tình lại chuộng sự nho nhã. Những lúc sư cụ ngâm thơ, bình văn, niệm Phật, con và chị con thường lắng tai nghe. Đôi lúc chị con có góp ý. Rồi yêu vì sắc, mến vì tài, lâu ngày con có ý yêu mến chị, nhưng lúc đầu cũng chỉ dám chôn chặt trong lòng...

Chàng thờ dãi, nói tiếp :

- Nhiều lúc con cũng muốn ra đi, tránh mối tình oan trái này, nhưng con chỉ rời xa được vài ngày lại phải quay về. Nàng...nàng là lẽ sống của đời con. Vắng nàng con không còn thiết một thứ gì trên đời, con bệnh hoạn, con bơ phờ, nên sau cùng, con đành tự hứa sẽ ôm chặt mối tình si nhưng hàng ngày vẫn được ở gần nàng, được trông thấy nàng, được nói năm ba câu với nàng là con mãn nguyện. Con giữ như vậy được hơn một năm trời...nhưng có lẽ ánh mắt, cử chỉ của con cũng làm nàng hiểu được tâm sự của con... và cho đến một ngày nọ, anh họ của con ngoài chuyện nhậu nhẹt còn đan díu với người đàn bà khác, chị con nhờ con khuyên can... thế rồi chẳng hiểu tiền duyên oan trái ra sao mà hai chúng con lại thổ lộ nỗi lòng với nhau. Mối tình vụng trộm nhưng trong sạch này kéo dài ít lâu thì anh con nghi ngờ. Đêm qua anh về hạch hỏi chị trong lúc say sưa... đã lỡ làm cháy chùa..

Sư cụ giật mình chấp tay:

- Mô phật ! Cũng là số phận. Ta nóng ruột mấy hôm này... nhưng - sự cụ lại lắc đầu sau đó - Cũng lỗi tại ta. Ta quên tắt đèn trên bàn thờ Phật.
  - Bạch sư cụ, xin thầy cho phép con được gọi là thầy, dầu gì chúng con đã nghe giảng kinh, bình thơ của thầy cùng các sư ông đã hai năm.
  - Thầy, sư phụ, đệ tử, Phật... chỉ là hình tướng
  - Thừa thầy, thầy vừa bảo chùa cháy là do số phận vậy phải chăng, sự gặp gỡ của chúng con, nàng và con, cũng là sự an bài của số phận?
  - Đó là duyên nghiệp đó con. Con gặp thầy nghe giảng kinh, con gặp nàng cũng là do duyên.
  - Nếu vậy chúng con yêu nhau cũng là do số phận xếp đặt hay sao? Như vậy chúng con vô tội?
- Sư cụ khoát tay:
- Con hãy theo ta ra hồ.

Khi hai người vừa ra khỏi phòng, sư cụ thấy người đàn bà, mặt đầy nước mắt đã đứng đó, chắc đã từ lâu. Nhìn ánh mắt đau đớn của họ nhìn nhau, sư cụ biết đây chính là đầu dây mối nhợ. Ngài nói khẽ:

- Cả con nữa, hãy theo ta.

Ba người ra đến bờ hồ. Đã quá canh ba, trăng chỉ là lưỡi liềm lấp lánh tí trên cao. Cây cối nhẹ nhẹ nói nhỏ với nhau và côn trùng thỉnh thoảng mới thì thầm lên tiếng...

- Các con hãy nhắm mắt, tĩnh tâm, niệm Phật rồi mở mắt nhìn vào hồ.

Hòn giả sơn giữa hồ nước có pho tượng Phật Quan Thế Âm Bồ Tát đứng trên đài sen, tay trái bắt ấn, tay phải vung cành dương liễu đã nhúng nước trong tịnh bình ôm đằng sau bởi Hồng Hải Nhi, bức tượng trắng dưới bóng trăng đầy vẻ uy nghi mà lại từ bi lạ thường...

- Nam mô cứu khổ cứu nạn Quan Thế Âm Bồ Tát Phật!

Hai người nghe sư cụ niệm Phật thì niệm theo rồi mở mắt nhìn vào hồ nước rộng bao quanh bức tượng. Trăng sáng, bầu trời không một gợn mây. Mặt nước phẳng lặng như gương chợt hiện lên khung cảnh rừng cây rậm rạp, rồi trong một góc hồ nhỏ, một con sóc đang đi tới lui trong cái bẫy, chợt một con khác chắc là chồng, định nhảy vào cứu nhưng chẳng may bị một hòn đá bất thành linh lăn từ trên cao xuống đè chết. Mọi người còn đang sững sờ thì lại thấy xuất hiện một con sóc khác, con này cẩn thận bò từng chút đến gần bẫy rồi sau đó dùng răng cắn ở chỗ hở của bẫy, chẳng bao lâu có một khe hở và con sóc tù tội đã thoát ra được. Than ôi! Đôi sóc này chưa kịp chạy trốn thì đã bị con beo rừng cắn chết.

- Con là con sóc bị mắc bẫy. Sư cụ hướng về người đàn bà giải thích. Chồng con nghĩ mình chết oan. Ông đang tìm cách cứu con thì bị ông bạn đây vô tình đụng phải đá, làm đá lăn đè chết. Giữa ba con còn nhiều nợ duyên của nhiều kiếp trước... Riêng ông em họ đây, do có công cứu con nên đã tạo được một chút duyên cho kiếp này.

Người đàn bà ngừng khóc, nhưng nét mặt vẫn còn buồn bã đau khổ.

- Thừa thầy! Con thật chưa hiểu rõ. Chồng con do cứu con mà bị chết và cộng thêm nợ duyên từ những kiếp xa xôi, nên kiếp này chúng con phải tái hợp, phải chịu đựng nhau là đúng rồi, nhưng còn chàng, ồ không... còn chú đây tại sao xui cho chúng con gặp nhau mà tạo nên oan nghiệt?

- Ông đây và ông nhà trước là bạn thân, và ông đây cũng chỉ vì cứu con mà tử nạn cũng như vô tình làm rơi đá đè chết chồng con nên cũng tạo nên một duyên nghiệp.

Người đàn ông vẫn còn băn khoăn:

- Theo con nghĩ, xin lỗi thầy, vì con cũng đã nghe, đã đọc sách nhà Phật để hiểu thuyết nhân quả luân hồi, nên con suy nghĩ thì nợ nần của kiếp trước có thể trả bằng cách làm con, làm bạn, làm ân nhân, nhưng tại sao giữa chúng con lại là mối duyên oan nghiệt. Lại nữa một điều là con ở gần anh chị con đây từ khi còn rất nhỏ, tại sao lúc trước không nảy sinh tình cảm mà bây giờ mới lưu luyến nhau?

Sư cụ thở dài:

- Ôi chao cuộc đời, sinh tử luân hồi là cả một chuỗi dài. Các con ơi! từ một tiền kiếp mới đây làm nảy sinh mối lương duyên nhưng lại do một duyên nghiệp của kiếp xa xôi nào đó mà gây ngang trái cho kiếp này.

Người đàn ông vẫn không hết băn khoăn. Ông ta tiếp tục vò đầu bứt tai:

- Nói như thầy thì vì do cái thiện ý của con từ kiếp trước là cắn cái lưới để cứu nàng gây nên cái duyên oan nghiệt cho kiếp này là đã chẳng lấy được nhau lại còn bị chết cháy, bị đau khổ sao?

Người đàn bà lên tiếng :

- Vâng lạ thật, chẳng lẽ vì cứu con mà kiếp này lại bị chết cháy. Lại nữa cùng một dòng giống sinh ra mà mỗi người con mỗi tính, mỗi nét, mỗi cuộc đời. Vậy thì cái gì quyết định cuộc đời?
- Chính mỗi người, mỗi vật quyết định cuộc đời con ạ. Các con xem cái cây thì rõ, nếu may mắn gặp được đầy đủ nắng mưa, phân bón thì tốt tươi.

Người đàn ông hỏi lại:

- Vậy làm sao để có may mắn?
- Phải tu con ạ! Không cứ gì vào chùa gõ mõ, tụng kinh mới là tu. Tu đây, ý nói là tu bổ, tu sửa, ví như các con xây căn nhà, chỗ nào sắp hư thì các con sửa chữa, rồi các con xây dựng thêm chỗ nọ, trồng hoa, trồng kiếng thêm chỗ kia cho căn nhà càng ngày càng đẹp.

Người đàn bà ra dáng băn khoăn.

- Ý thầy muốn nói, cái Tâm và cái Tánh, tức là tu Tâm, sửa Tánh ư?

Sư cụ gật gù:

- Chính thế đấy con ạ. Thực ra thì ai cũng muốn được sinh ra đời đẹp để cả với hình thức tức dung nhan và nội dung tức tính tình. Nhiều người, hàng ngày biết làm đẹp cho dung nhan hay biết che đậy cái xấu của dung nhan bằng cách thay đổi kiểu tóc, kiểu áo, tô phấn dôi son, quần là áo lượt, nhà cao cửa đẹp ... nhưng hỏi có được mấy người nghĩ đến làm đẹp phần nội dung bằng cách tu tâm sửa tánh. Con người, phần lớn chỉ chạy theo tham sân si, thoả mãn cho cái thân phàm trần của kiếp phù du hiện tại mà quên đi bồi đắp cho kiếp sống khác sau này !

- Thưa thầy, làm thế nào để tu tâm sửa tánh?

- Phải dần lòng đừng làm chuyện sằng bậy khi cơn nóng nổi lên. Không đố kỵ, không ghen ghét, không dèm pha, không giận hờn... Mở lòng giúp đỡ người chung quanh nghĩa là tham sân si mỗi ngày ráng bớt đi một chút. Khẩu nghiệp, thân nghiệp, ý nghiệp hàng ngày tu tập để đạt tới nghiệp lành bằng cách nói lời chân

thật, giữ ý trong sáng, giữ tâm và thân cho thanh tịnh... muốn vậy thì ngay khi một niệm xấu vừa nổi lên phải gạt ngay nó ra ngoài hay lập tức đưa nó và chôn hủ vô ..... Những việc làm để tu tâm sửa tánh này là những yếu tố quyết định thay đổi làm cho vận mệnh của một người tốt thêm hay xấu đi đấy các con ạ. Nghiệp xấu như muối, nghiệp tốt như bát nước hoà vào nhau. Muối nhiều nước ít thì mặn, nước nhiều muối ít thì chỉ lờ lợ, nhiều khi lại như thấy như không có muối. Người làm chuyện xấu thì tạo nghiệp xấu, người làm điều lành là tạo nghiệp tốt. Kiếp này chịu hậu quả nghiệp xấu tốt của những tiền kiếp xa xưa, giống như con gieo mạ thì sau một thời gian gặt được lúa, trồng khoai thì có khoai....

Người đàn ông thắc mắc:

- Ý thầy nói là cái nghiệp là do con người ta tạo ra?

Sư cụ:

- Con hãy tưởng tượng ra các con có một thửa đất trống mà ta ví đó là nghiệp. Nếu các con lười biếng không làm lụng thì miếng đất của các con thành ra đất hoang, cỏ dại mọc lên tràn đầy. Nếu các con chăm chỉ làm đất, sới cày bón phân cho đất sau đó trồng lúa, trồng cây, xây nhà thì các con được hưởng, có ăn có mặc có ở. Nghiệp cũng vậy mà thôi, nếu các con chịu khó làm lành tránh dữ, giúp đỡ mọi người, tu tâm cho lành sửa tánh cho tốt...thì thửa đất nghiệp của các con được tốt đẹp, các con gặp nhiều điều may mắn thuận lợi trong đời.

Người đàn bà hai chân di xuống đất:

- Thưa thầy, thầy nói thế thì quả thật con không thể nào lĩnh hội được. Thầy có thể cho chúng con ví dụ cụ thể không?

- Thôi ta đành ví dụ các con. Hai con gặp nhau kiếp này, lưu luyến nhau là do có tiền duyên cứu nhau từ kiếp trước tuy vậy duyên chưa đủ để thành vợ thành chồng cũng như trái cây còn non chưa chín. Đến đây thì ví như các con đang trước ngã ba đường. Nếu các con giữ lòng quý mến nhau đó ở trong lòng, rồi liệu mà tránh xa nhau, đừng để cho lòng thương nó làm mờ lý trí tức là các con đã đi con đường phải, tạo được nghiệp tốt, hy vọng kiếp sau các con có số tốt. Còn nay...

Người đàn ông kêu lên:

- Thôi con hiểu rồi, chúng con lại gieo nhân xấu cho kiếp này. Con cứ tưởng... không làm gì... yêu nhau trong sạch thì không có lỗi gì, hóa ra vì con yếu lòng, không đủ can đảm xa năng nên nay lại gây thêm chuyện động trời, làm cho ba mạng bị chết oan, ngôi chùa bị cháy. Ôi than ôi! Vậy mà con đòi tu, đòi luyện, đòi nghe kinh, giảng đạo.

- Đừng nản lòng con ạ, đó là thử thách trên đường tu của con. Con đã không vượt qua được thử thách vừa rồi - sự cụ nhấn mạnh - cũng như anh họ con đã thất bại trong việc tu tâm sửa tánh sinh ra rượu chè, không kìm nổi tánh nóng mà làm cháy chùa, khiến các con còn phải chìm trong biển luân hồi vay trả cho việc làm của mình từ kiếp trước và kiếp này. Con thương người mà con không có quyền thương, đây là một niệam xấu, ngay từ đầu thay vì gạt niệam xấu này đi thì con lại nuôi dưỡng chiều chuộng nó... tạo oan nghiệp ...rồi đổ cho số phận, cho Trời. Nay do có duyên với cửa Phật, các con cần hiểu rằng tuy:

*“Cho hay muôn sự tại trời
Trời kia đã bắt làm người có thân
Bắt phong trần phải phong trần
Cho thanh tao mới được phần thanh tao”*
(Kiều)

nhưng thật ra cái phần phong trần hay thanh tao gì đó chẳng phải tại chính Trời gần hay xa mà chính tại Ta. Ta đã tạo nghiệp kiếp này hay kiếp trước. Vì vậy ở kiếp lai sinh, các con phải luôn luôn tu tâm sửa tánh; phải tâm niệam rằng muốn được hưởng phần thanh tao thì phải tạo ra cái thanh tao, muốn có vườn đẹp thì không những phải trồng hoa mà còn phải tỉa cành, bắt sâu cho hoa, sắp đặt sao cho nó có mỹ thuật nữa. Lời dạy của đức Phật không phải chỉ có bấy nhiêu. Người ta phải tu, tu mãi... mãi đến khi nào đắc đạo, thoát khỏi luân hồi sinh tử, nhưng đó là chuyện sau này.... Trời đã gần sáng rồi thôi các con hãy đi đi...

Người đàn bà chưa chịu rời bước:

- Nhưng liệu kiếp sau chúng con có được sống chung với nhau hay con lại... gặp nhà con?

Sự cụ thờ dài...

- Con ơi! Thiên cơ bất khả lậu mà ta lại chưa biết được thiên cơ. Ta chỉ khuyên các con trong bất kỳ hoàn cảnh nào cũng phải ráng làm cho nó trở nên dễ chịu, tốt đẹp. Nếu vạ bất đắc dĩ mà con không thay đổi được, hãy mỉm cười mà chấp nhận nó con ạ, rồi từ từ sửa đổi từng tí, từng tí một... Nếu con chưa thành công thì con cũng đã tạo được

nhân tốt để hưởng được quả tốt sau này, còn hơn là buông trôi cho cái xấu lan tràn. Thôi các con đi đi....

Sự cụ khoát tay, lui vào hậu viện. Bóng hai người theo tia nắng đầu tiên trong ngày cũng tan biến mất. Sự cụ lắc đầu:

*Thuyền mê sao chưa về bến giác,
Còn chờ chi nữa một kiếp sau.*

Sao Khuê